

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Κείμενο Ι

Ο αθλητισμός ως όχημα για την κοινωνική συμπερίληψη

Την τελευταία δεκαετία ως θεμελιώδη προαπαιτούμενα για την προσέγγιση της αναπηρίας έχουν αναδειχθεί με ιδιαίτερα εμφατικό τρόπο οι αρχές της αποδοχής της διαφορετικότητας και της καλλιέργειας της κοινωνικής συμπερίληψης. Μολονότι οι συγκεκριμένοι όροι θεωρούνται νεοπαγείς, εντούτοις η φιλοσοφία του μοντέλου της ενσωμάτωσης και ενεργού συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία αποτυπώνεται με τον πιο ρεαλιστικό και έμπρακτο τρόπο ήδη από το όραμα του κινήματος των “Special Olympics”. Ειδικότερα, τα “Special Olympics” ιδρύθηκαν το 1968

Το κίνημα αυτό έχει ως στόχο την προαγωγή του δικαιώματος της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με νοητική αναπηρία μέσω του αθλητισμού, την ολόπλευρη ανάπτυξη των φυσικών και πνευματικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων και την διαμόρφωση κουλτούρας αποδοχής της ετερότητας και της ποικιλομορφίας. Με την ενεργό συμμετοχή τους στα αθλητικά αυτά δρώμενα, οι αθλούμενοι των Special Olympics μαθαίνουν να θέτουν στόχους και να αγωνίζονται για να τους επιτύχουν. Επιπλέον ενισχύεται η ατομική τους υπευθυνότητα, η πειθαρχία και φτάνουν στο μέγιστο βαθμό αυτονομίας τους, ενώ ανακαλύπτουν νέες δυνατότητες, δεξιότητες και ταλέντα που τους παρέχεται η ευκαιρία να τα εξελίσσουν και να αντλήσουν τη χαρά που δίνει σε όλους μας η ενασχόληση με τον αθλητισμό.

Ξεχωριστή προστιθέμενη αξία προσδίδει στο κίνημα η αρμονική σύνθεση δύο ύψιστων ιδανικών, αφενός του δικαιώματος ισότιμης συμμετοχής στον αθλητισμό όλων των ανθρώπων χωρίς προϋποθέσεις και αφετέρου της ανάπτυξης και διάδοσης της αξίας της εθελοντικής προσφοράς. Αθλούμενοι και εθελοντές συντελούν στη δημιουργία μιας κοινωνίας που προτιμά να εντάσσει παρά να αποκλείει, καθώς συνυφαίνουν τα όνειρα και τις προσδοκίες τους σε ένα περιβάλλον ανοιχτότητας και αλληλοαποδοχής και μέσα από τη βιωματική μάθηση καθίστανται κοινωνοί ενός πνεύματος αλληλεγγύης που δεν απευθύνεται σε παθητικούς αποδέκτες, αλλά σε ενεργούς συμμετέχοντες που την μετουσιώνουν σε αγώνα που ενδυναμώνει τους ανθρώπους με νοητική αναπηρία μέσα από τη χαρά του αθλητισμού.

Μέσα από το παράδειγμα των Special Olympics αποδεικνύεται περίτρανα ότι ο εθελοντισμός, ο αθλητισμός, η καθολική ενσωμάτωση και συμμετοχή του συνόλου των πολιτών, είναι έννοιες συμπλεκόμενες και συναρτώμενες, αφού αποτελούν διαφορετικές διαστάσεις ενός κοινού, πανανθρώπινου οράματος για μια κοινωνία κοινωνικής δικαιοσύνης και συμπερίληψης.

Γιώργος Σταμάτης – Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας/Αλεξάνδρα Σδούκου – Γενική Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών
huffingtonpost.gr

Κείμενο II

Οι ήρωες των καλοκαιριών μας

Τα Μουντιάλ του ποδοσφαίρου, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, οι αναμετρήσεις των ελληνικών ομάδων, τα μεγάλα ραντεβού του στίβου και του μπάσκετ. Στο χωριό τα καλοκαίρια υπήρχε πάντα μια «αθλητική» αφορμή για να μετατρέψουμε την αυλή σε θερινό κινηματογράφο. Χρειαζόταν μόνο να «γυρίσουμε» το τραπεζάκι της τηλεόρασης προς τον κήπο ή το μπαλκόνι, να βρούμε το καφενείο εκείνο με την πιο μεγάλη οθόνη και να πάρουμε θέση.

Μεγαλώσαμε μετρώντας τις αμέτρητες επιτυχίες των Ελλήνων αθλητών, μαθαίνοντάς τους με το μικρό τους όνομα, πανηγυρίζοντας με τα μαγιά, ψάχνοντας να μάθουμε λεπτομέρειες για τη ζωή τους και πόσο δύσκολο ήταν τελικά για κάποιους το μονοπάτι της καταξίωσης που τους έφερνε μπροστά στις οθόνες μας μετατρέποντάς τους στους ήρωες των καλοκαιριών μας.

Λίγα πράγματα θυμάμαι να μας ενώνουν με τόσο αγαπησιάρικο τρόπο. Τραγουδήσαμε ρυθμικά το όνομά τους, οικειοποιηθήκαμε την επιτυχία τους, χρωμάτισαμε με ελληνικό χρώμα τους θριάμβους τους λες και η στιγμή στο βάθρο ήταν ικανή να σβήσει όσα βασανιστικά καθυστερούσε να τους δώσει η κοινωνία και η επίσημη πολιτεία.

Κοίτα όμως να δεις πώς αλλάζουν (;) τα πράγματα. Φέτος το καλοκαίρι μεταξύ των ηρώων μας ήταν κι ένα υπέροχο κορίτσι, η Ελίνα Τζένγκο. Ακουμπώντας το χέρι στην καρδιά στην ανάκρουση του εθνικού ύμνου παραδέχτηκε: «Στην Ελλάδα γεννήθηκα, εδώ μεγάλωσα, εδώ πήγα σχολείο. Είμαι Ελληνίδα, είμαι και από την Αλβανία. Πιο πολύ όμως νιώθω Ελληνίδα. Εχω ζήσει όλη μου τη ζωή εδώ».

Παιδί μεταναστών από την Αλβανία, μόλις 19 ετών, χρυσή ακοντίστρια και πρωταθλήτρια Ευρώπης, μας διηγήθηκε μια συγκινητική ιστορία ενσωμάτωσης και προόδου, φώτισε την κοινωνία έτσι όπως την ονειρευόμαστε. Γι' αυτό και φέτος στην αυλή φωνάξαμε το όνομά της πιο δυνατά απ' όλα!

Ματούλα Κουστένη, *Εφημερίδα των Συντακτών*, 31/8/2022

Κείμενο III

Ευριπίδης λοιπόν, εις ανάμνηση, ή μάλλον προς υπόμνηση

«Μύρια κακά υπάρχουν στην Ελλάδα

κι απ' όλα τους χειρότερο των αθλητών το γένος.

Και πρώτα πρώτα, να ζήσουν άξια δεν μαθαίνουν

ούτε και θα μπορούσαν· πώς τάχα ο δούλος της μασέλας του

ή της κοιλιάς του ο ηττημένος
τον πλούτο του πατέρα του θα ξεπεράσει;
Ανίκανοι τη φτώχεια να υπομείνουν,
ανίκανοι την τύχη τους να κυβερνήσουν.
Στα δύσκολα, δύσκολα αντεπεξέρχονται,
γιατί σε τίποτε καλό δεν έχουν συνηθίσει.
Λαμπροί στα νιάτα τους, περνοδιαβαίνουν
σαν καυχήματα της πόλης.
Κι όταν πικρά γεράματα τους πλήξουν,
παλιόρουχα τριμμένα καταντούν.
Μέμφομαι τη συνήθεια των Ελλήνων
να συγκεντρώνονται να βλέπουν αθλητές
και να τιμούν αχρείες απολαύσεις για ένα κοψίδι.
Ποιος τάχα παλαιστής καλός, ποιος γοργοπόδαρος,
ποιος δισκοβόλος, ποιος που βαράει γερά ξένα σαγόνια,
την πόλη των πατέρων του υπεράσπισε ένα στεφάνι παίρνοντας;
Πώς πολεμούν, πώς διώχνουν τους εχθρούς του τόπου τους
οι άνθρωποι; Δίσκους στο χέρι τους κρατώντας
ή με τις ασπίδες τους χτυπώντας τον εχθρό;

Ποιητική απόδοση από τον Π. Μπουκάλα αποσπάσματος σε έμμετρο στίχο τραγωδίας του Ευριπίδη «Αυτόλυκος». Απόσπασμα από το άρθρο του Π. Μπουκάλα στην «Καθημερινή» με τίτλο «Τα αθλήματα και τα ποιήματα».

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α

A1. Σε μια παράγραφο 60-70 λέξεων να αποδώσετε περιληπτικά τις απόψεις που διατυπώνουν οι συγγραφείς του **κειμένου I** σχετικά με τους στόχους και τις αξίες του κινήματος των Special Olympics.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αξιολογήσετε αν οι παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται ή όχι στο περιεχόμενο των κειμένων, σημειώνοντας αντίστοιχα τις λέξεις **Σωστό** ή **Λάθος** σε κάθε πρόταση.

Κείμενο I

1. Μια βασική επιδίωξη του κινήματος των Special Olympics είναι η προαγωγή της κοινωνικής αποδοχής των ατόμων με αναπηρία μέσω του αθλητισμού.
2. Το βασικό ιδανικό που κυρίως στηρίζουν και προωθούν οι Special Olympics είναι η εθελοντική δράση.
3. Η ισότιμη συμμετοχή και η κοινωνική δικαιοσύνη αποτελούν επιδιώξεις που αφορούν μόνο τα άτομα με αναπηρία.

Κείμενο II

4. Η επίσημη πολιτεία μεριμνά για την απρόσκοπτη προετοιμασία των αθλητών, συμπαραστεκόμενη ενεργά και άμεσα στον αγώνα τους για εξέλιξη.
5. Η συντάκτρια του άρθρου δηλώνει εξίσου χαρούμενη για τα μετάλλια όλων των Ελλήνων αθλητών.

Μονάδες 10

B2.

α) Να σχολιάσετε την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα του τίτλου του **κειμένου I**, με κριτήριο κυρίως τις γλωσσικές επιλογές σε αυτόν, καθώς και το βαθμό συνοχής του με το θέμα του κειμένου.

β) Θεωρείτε ότι οι συγγραφείς του **κειμένου I** εκφράζουν με βεβαιότητα ή με επιφύλαξη τις απόψεις τους στην τελευταία παράγραφο; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές σε γλωσσικές επιλογές του κειμένου.

Μονάδες 15 (9+6)

Β3. Με ποιους τρόπους προσπαθεί η συντάκτρια του **κειμένου II** να ευαισθητοποιήσει το αναγνωστικό κοινό, σχετικά με το θέμα που θίγει, στις τρεις τελευταίες παραγράφους; Να απαντήσετε παρουσιάζοντας τουλάχιστον τρεις κειμενικούς δείκτες που πιστοποιούν την απάντησή σας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Ποιο θέμα προβάλλει στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Ευριπίδης; Να απαντήσετε αξιοποιώντας τουλάχιστον τρεις κειμενικούς δείκτες με τη βοήθεια των οποίων θεωρείτε ότι το περιεχόμενο του ποιήματος καθίσταται πιο εμφανές και να γράψετε το προσωπικό σας σχόλιο σχετικά με το θέμα. (150-200 λέξεις).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Αξιοποιώντας ιδέες και επιχειρήματα από τα κείμενα του κριτηρίου, να γράψετε ένα άρθρο στο οποίο θα αναδεικνύετε τη σημασία του αθλητισμού, για συμμετέχοντες και θεατές, κυρίως σε ψυχολογικό και κοινωνικό επίπεδο (350 – 400 λέξεις).

Μονάδες 30